

Cestovní zpráva

Pracovník: **Jiří Fišer**

Akce: **LibCon 2019**

Datum konání: 8. 11. 2019

Místo konání: Hostivice

Klíčová slova: knihovnictví – trendy

Program akce:

9.00 Zahájení

9.10 K čemu jsou nám digitální obrázky z družic, letadel či dronů

Doc. Ing. Lena Halounová, Ph.D.

10.00 Data o výskytu druhů živočichů, rostlin a hub a jejich společenstev v ČR

Mgr. Karel Chobot, Ph.D.

10.45 Knihovny a počasí

MgA. Monika Hrubalová

11.30 Oběd (po obědě přesun do sídla ŘLP – ve 12.05 odjezd)

12.30 Řízení letového provozu ČR a jeho činnost (komentovaná přednáška s prohlídkou v budově ŘLP)

Ing. Pavel Kappler

13.45 Sen každého knihomola (návštěva skladu vyřazených knih a rezervního fondu Městské knihovny v Praze)

Magdalena Tyslová

15.00 Káva a malé občerstvení

15.15 Lidé, informace a mozek

Doc. PhDr. Richard Papík, Ph.D.

16.00 Produkce a percepce řeči – jak si někdy (ne)rozumíme

PhDr. Jitka Veroňková, Ph.D.

16.45 Knihovny a ekologie

Mgr. Matyáš Urbánek, DiS.

Průběh akce

LibCon je trochu netradiční konference, je sice určená knihovníkům a informačním pracovníkům, ale témata jsou multioborová. Jejím cílem je inspirovat informační pracovníky příklady z jiných odvětví.

Nejdříve jsme si vyslechli povídání o zpracování geografických dat z družic, letadel a případně i dronů. Snímky z družic dnes mají až dech beroucí kvalitu. Nejlepší komerční družice má rozlišení 32 cm, 1 pixel na snímku zabírá 32 cm zemského povrchu- menší objekty jsou nerozeznatelné, a kdo ví, jaké nejlepší rozlišení mají družice vojenské. Zemský povrch můžeme sledovat až v 500 frekvenčních pásmech. Černobílý obraz, to je 1 pásmo. Barevný obraz, to jsou 3 pásma (červená, zelená, modrá). Je zajímavé, že černobílé snímky se stále používají, vyniknou na nich totiž nejlépe detaily. Dalším důležitým údajem je snímková frekvence, jak často družice snímek místa pořizuje. Satelity jsou schopné pořizovat i stereoskopické snímky, ale v rádiovém spektru, dvěma anténami. Existují i mikrodružice, tzv. Cube Sat.

Snímky z družic lze použít k mnoha různým účelům, řízení vojenských operací, mapování přírodních jevů, odhalování černých staveb, archeologický průzkum a jistě i dalším. Satelitní snímky jsou také „svědkové minulosti“, můžeme je použít jak pro historický výzkum, tak k získání lepší časové perspektivy toho, co nás zajímá. Družice jsou sice nákladnější, co do jejich vypuštění, ale jsou stabilní, neovlivňují je atmosférické jevy, vyjma clonících oblaků samozřejmě, ani objekty, které se v atmo-

sféře pohybují. Nad jedním místem mohou strávit více času, než třeba letadlo, a v případně geostacionárních satelitů je to absolutní (vznáší se nad jedním místem neustále).

Z hlediska knihovníků a informačních pracovníků je relevantní to, že ke družicovým datům z veřejných výzkumných programů se lze dostat zdarma. Paradoxně se to jejich producentům vyplácí víc, než kdyby byla dostupná komerčně (daň ze zisku). Za všechny jmenujme evropský projekt GEO/Copernicus, na stránkách: <http://copernicus.gov.cz/>

Poté následoval příspěvek o výskytu živočišných a rostlinných druhů, resp. o datech zmíněných výskytů. Databázi zmíněných výskytů spravuje a vytváří Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Vejde ji v režimu open data. Daří se jim ji plnit pomocí sběračů dat, laických i poučených. Jejich pomoc je neocenitelná, neboť těžko si představit, že by stát najal armádu profesionálních biologů a ochránců přírody. Ke sběru používají mobilní, androidovou aplikaci BioLog, to je takový zápisník druhů. Smartphony mají tu výhodu, že kromě předvyplněných údajů profilu uživatele (např. jméno) automaticky odesílají i čas a místo nálezu. V aplikaci je kromě jiného i záložka „moje okolí“, která zobrazí, co za živočišné a rostlinné druhy se nachází kolem sběrače.

Nasbíraná data, ale i další informační zdroje o české přírodě, je možné si zobrazit přes stránku: <https://portal.nature.cz/>.

Další vědomosti lze načerpat z [maps.nature.cz](https://aopkcr.maps.arcgis.com/) resp. <https://aopkcr.maps.arcgis.com/> Zbývá ještě upozornit, že databáze Agentury ochrany přírody má dva režimy přístupu, laický a odborný. Laikům jsou omezena data, která by mohla potenciálně vést k poškození životního prostředí, například výskyt přísně chráněných druhů, citlivých biotopů apod.

Poslední dopolední příspěvek k nám přišel z Českého hydrometeorologického ústavu ČR. ČHMÚ se kromě předpovědi počasí věnuje i kvalitě ovzduší, hydrologii, jakosti vody, klimatologii, meteorologii celkově, biopředpovědím a dokonce i aktivitě klíšťat. K předpovědím používá numerický model ALADIN (nyní to bude již 4. generace) vyvíjený evropským konsorciem v čele s Francií. Předpovědi ČHMÚ odebírají i soukromé subjekty, které ne vždy správně výsledky interpretují anebo je prezen-

tují příliš povrchně, proto byl ČHMÚ motivován k vývoji vlastní mobilní aplikace, jejímž prostřednictvím může výsledky své práce sám prezentovat. Navíc tak trochu pošilává i po vytvoření vlastní komunity uživatelů. Obdobnou komunitu (milovníků přírody a sběračů dat o ní) má Agentura ochrany přírody.

Poslední dva příspěvky, od Agentury ochrany přírody a od ČHMÚ, ukazují, že mobilní aplikace v sobě skrývají potenciál, který není radno pomíjet. Tím samým směrem se už rozhlíží i knihovníci.

Z důvodu protaženého poledního programu a silné individuální dopravy jsme se bohužel nemohli zdržet na celý odpolední program až do večera, tudíž jsme zůstali pouze na první část přednášky doktora Papíka.

Co se týká návštěvy Řízení letového provozu, bylo pro mě inspirativní jejich zacházení s pracovním prostředím. Je uzpůsobené tak, aby mysl člověka zůstávala stále soustředěná, což je v řízení letového provozu naprosto nepostradatelné. Všiml jsem si těchto aspektů: „měkké“ pracovní prostředí (ticho, klid, koberce a zářivky otočené směrem ke stropu pro vyrovnané světelné podmínky), relaxace (odpočinkové místnosti a aktivity) a řízení informačních toků, aby dispečeri nebyli informacemi, které nepotřebují.

Doktor Papík nám vyprávěl o budoucnosti. Vyjádřil přesvědčení, že knihovny by měly tlumit digitální propast a tím bojovat proti informační chudobě. Současný vývoj knihoven se ale spíše zaměřuje na jejich funkci místa pro trávení volného času. Knihovna už není zdrojem informací, spíše zdrojem poučení- informace s lidskou tváří.